

dosarul nr. 3ra-996/19

prima instanță: Judecătoria Bălți, sediul central (V. Pădurari)

instanța de apel: Curtea de Apel Bălți (Iu. Grosu, A. Garbuz, A. Ciobanu)

ÎNCHEIERE

18 septembrie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al
Curții Supreme de Justiție,

în componență:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Oleg Sternioală
Sveatoslav Moldovan
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului depus de Morari Margarita,
în cauza de contencios administrativ la cererea de chemare în judecată depusă
de Morari Margarita împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei
Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, intervenient accesoriu Societatea cu
Răspundere Limitată „Universitatea de Criminologie” cu privire la obligarea
stabilirii coeficientului individual al pensionarului și emiterea deciziei suplimentare
privind recalcularea pensiei pentru limită de vârstă,

împotriva deciziei din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți, prin care a fost
respins apelul declarat de Morari Margarita și a fost menținută hotărârea din 19 iulie
2018 a Judecătoriei Bălți, sediul central,

c o n s t a ț ă

La 30 martie 2017 Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată
împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale cu privire la obligarea stabilirii
coeficientului individual al pensionarului și emiterea deciziei suplimentare privind
recalcularea pensiei pentru limită de vârstă.

În motivarea acțiunii a indicat că s-a adresat la CTAS Bălți pentru a-i fi
stabilită pensia pentru limită de vârstă. A prezentat actele și i-a fost stabilită pensia.
A constatat că s-au admis multe erori la stabilirea acesteia. De aceea, s-a adresat cu
mai multe cereri în vederea rectificării diferitor erori pentru a fi luată decizia corectă
la stabilirea pensiei.

A considerat că incorect i-a fost calculat coeficientul individual al
pensionarului și incorect i-a fost calculat salariul mediu pe țară pentru perioada
lunilor decembrie 1988-noiembrie 1993, ceea ce a dus la erori grave în calcularea
cuanțumului pensiei și a fost prejudiciată, în final fiindu-i calculată o pensie mai
mică.

La 15 februarie 2017 s-a adresat cu o cerere prealabilă către CTAS Bălți ca
să-i fie calculat corect și legal coeficientul individual (K) și respectiv cuanțumul
pensiei, cu aplicarea corectă a salariului lunar pe țară conform Anexei nr.1 la

Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor sociale de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.328 din 19.03.2008.

Prin răspunsul CTAS Bălți nr. X-01/09-1307 din 28.02.2017, care i-a fost adus la cunoștință la 09.03.2017, i s-a comunicat că coeficientul individual al pensionarului constituie 1,80826, determinat din salariul pentru 60 luni mai favorabile din 15 ani de activitate până la 31.12.1998.

Răspunsul în cauză l-a considerat nefondat și bazat pe date eronate.

Reclamanta a solicitat constatarea coeficientului individual al pensionarului Morari Margarita pentru perioada lunilor decembrie 1988 - noiembrie 1993 de 1,85013, obligarea CTAS Bălți să rectifice și să aplice la calcularea pensiei pentru Morari Margarita coeficientul individual de 1,85013; obligarea CTAS Bălți de a emite o decizie suplimentară de recalculare a pensiei pentru limită de vârstă.

La data de 26 iunie 2017 Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, prin care a solicitat obligarea stabilirii coeficientului individual al pensionarului și eliberarea unei decizii suplimentare de recalculare a pensiei cu recalcularea pensiei pentru limita de vârstă către pârții Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți. Suplimentar a invocat că la transformarea salariului din ruble sovietice în lei RM, incorect s-a echivalat coraportul rublă-leu și consideră că urma să fie aplicat coraportul 1 leu RM la 1000 ruble sovietice lunar dar nu sumar.

La 30 ianuarie 2017 Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți privind emiterea deciziei, stabilirea stagiului de cotizare, stabilirea coeficientului individual al pensionarului și a salariului, stabilirea venitului mediu asigurat, constatarea salariului și a concediaelor, recalcularea pensiei pentru limita de vârstă și eliberarea unei decizii de recalculare a pensiei.

În motivarea acțiunii a indicat că a început activitatea de muncă din 04 octombrie anul 1978. A lucrat până la 17 martie 2015, în această perioadă a acumulat un stagiul de cotizare total realizat în întreaga perioadă de activitate de 31,8 ani. S-a adresat la CTAS Bălți pentru a-i fi stabilită pensie pentru limită de vârstă. A prezentat actele și i-a fost stabilită pensia. La adresările ei, ce pensie va avea, i s-a comunicat inițial o sumă, apoi alta. A considerat că s-au admis multe erori la stabilirea acesteia.

De aceea, la 13 decembrie 2016 s-a adresat cu o cerere prealabilă ca să-i fie eliberată decizia cu privire la stabilirea pensiei pentru limită de vârstă. Până în prezent decizia nu i-a fost adusă la cunoștință.

A solicitat obligarea CTAS Bălți să-i elibereze decizia de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, cu indicatorii incluși în calculul la stabilirea pensiei și descifrarea calculului realizat; constatarea coeficientul individual al pensionarului Morari Margarita pentru perioada lunilor decembrie 1988 - noiembrie 1993 de 1,85282 și obligarea CTAS Bălți să rectifice și să aplice la calcularea pensiei coeficientul individual de 1,85282; obligarea CTAS Bălți să elibereze lui Morari Margarita decizia de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, cu indicatorii incluși în calculul la stabilirea pensiei și descifrarea calculului realizat; obligarea CTAS

Bălți să recalculeze și să stabilească stagiul total de cotizare pentru Morari Margarita.

La 30 martie 2017 Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți cu privire la obligarea stabilirii stagiului de cotizare al pensionarului și eliberarea unei decizii suplimentare de recalculare a pensiei cu recalcularea pensiei pentru limita de vârstă.

A considerat că incorect a fost calculat stagiul de cotizare ceea ce a dus la erori grave în calcularea cuantumului pensiei și a fost prejudiciată, în final fiindu-i calculată o pensie mai mică.

La 15 ianuarie 2017 s-a adresat cu 3 cereri prealabile către CTAS Bălți ca să fie calculat corect și legal stagiul de cotizare și respectiv cuantumul pensiei, cu aplicarea corectă a normelor Regulamentului cu privire la modul de calculare a pensiilor sociale de stat aprobat prin HG nr. 328 din 19.03.2008.

Prin răspunsul CTAS Bălți nr. X-01/09-1307 din 28.02.2017, adus la cunoștință la 09.03.2017, prin care eronat se interpretează legislația aplicabilă cazului, i s-a comunicat că nu poate fi efectuată recalcularea stagiului de cotizare.

Răspunsul în cauză l-a considerat nefondat. Conform calculului realizat în conformitate cu Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.328 din 19.03.2008 și potrivit datelor de la contul personal al contribuabilului din evidența individuală, stagiul de cotizare al pensionarului Morari Margarita trebuie să constituie 31,8 ani.

A depus cerere către CTAS Bălți privind includerea în stagiul de cotizare a lunilor octombrie 1978, septembrie 1983 și octombrie 1983 și ca acestea să fie considerate ca luni complete contributive în perioada de până la 01 ianuarie 1999.

Totodată a depus cerere către CTAS Bălți privind includerea în stagiul de cotizare a lunilor aprilie 2011, februarie 2015 și martie 2015 și ca acestea să fie considerate ca luni complete în perioada de după 01 ianuarie 1999.

În astfel de situație urmează a fi stabilit un stagiul de cotizare realizat până la 01 ianuarie 1999 în mărime de 20,3 ani și un stagiul de cotizare realizat după 01 ianuarie 1999 în mărime de 11,5 ani. Stagiul de cotizare total va fi 31,8 ani.

A solicitat reclamanta constatarea stagiului total de cotizare pentru Morari Margarita de 31,8 ani, obligarea CTAS Bălți să rectifice și să aplice la calcularea pensiei lui Morari Margarita a stagiului de cotizare de 31,8 ani; obligarea CTAS Bălți de eliberare a deciziei suplimentare de recalculare a pensiei pentru limită de vârstă lui Morari Margarita.

La 30 martie 2017 Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, intervenient accesoriu SRL „Universitatea de Criminologie” privind obligarea corectării erorilor din contul personal al contribuabilului.

În motivarea acțiunii a indicat că s-a adresat la CTAS Bălți pentru a-i fi stabilită pensie pentru limită de vârstă. Făcând cunoștință cu contul personal al contribuabilului, contul în care sunt indicate toate datele referitoare la salariu și sumele contribuțiilor individuale de asigurări sociale achitate de către ea, a depistat erori pe anul 2003 luna iunie, iulie, august.

În fișa personală a contribuabilului Morari Margarita în perioada - luna iunie 2003 a fost indicată suma salarială de 2592 de lei, cu o contribuție individuală de asigurări sociale de 1%, în mărime de 25,92 de lei pentru activitatea ei la Universitatea de Criminologie SRL în perioada indicată, iar în lunile iulie și august 2003 s-a indicat salariul 0 lei și respectiv contribuția individuală de asigurări sociale de 0 lei.

A considerat că înscrisurile din lunile iunie-august 2003 sunt eronate, deoarece în suma de 2592 de lei au fost incluse concedialele pentru lunile iulie și august 2003. Astfel, conform certificatului de la SRL Universitatea de Criminologie nr. 03 din sumele salariale sunt repartizate în următorul mod: - în iunie 2003 - 897,00 de lei, în iulie 2003 - 918,10 lei, în august 2003 - 776,90 de lei și respectiv sumele contribuțiilor individuale de asigurări sociale urmau a fi indicate de 1%, în următoarele sume: - în iunie 2003 - 8,97 de lei, în iulie 2003 - 9,18 lei, în august 2003 - 7,77 de lei. Nerepartizarea sumelor salariale și respectiv a contribuțiilor individuale de asigurări sociale afectează suma finală de calculare a pensiei sale, deoarece influențează coeficienții și sumele de calcul din formula de calculare a pensiei.

S-a adresat cu cerere prealabilă față de CTAS Bălți la 30.01.2017 nr. intrare XO1/09-443, pentru a fi luat în calcul certificatul SRL „Universitatea de Criminologie” nr. 03 din 18.01.2017 și să fie repartizate sumele respectiv calculului efectuat de agentul economic.

Prin răspunsul CTAS Bălți nr. X-01/09-1307 din 28.02.2017, adus la cunoștință la 09.03.2017, i s-a comunicat că colectarea, înregistrarea și rectificarea datelor la contul personal de asigurări sociale are loc în baza informației prezentate de angajator în temeiul declarației persoanei asigurate - formularul REV-5, ca urmare, pentru corectarea informației a fondului retribuirii muncii în luna iunie 2003, este în drept să se adreseze către agentul economic în cauză.

A solicitat reclamanta obligarea CTAS Bălți să corecteze erorile din contul personal al contribuabilului Morari Mărgărita pe lunile iunie, iulie, august 2003 cu repartizarea sumelor salariale și a contribuției individuale de asigurări sociale în următorul mod: salariul în iunie 2003 - 897,00 de lei, salariul în iulie 2003 -918,10 lei, salariul în august 2003- 776,90 de lei, contribuțiile individuale de asigurări sociale de 1%, în următoarele sume: - în iunie 2003 -8,97 de lei, - în iulie 2003 - 9,18 lei, - în august 2003 -7,77 de lei.

La 19 mai 2017 de Morari Margarita a depus cerere de chemare în judecată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale și Casei Teritoriale de Asigurări Sociale Bălți, indicând că s-a adresat la CTAS Bălți pentru a-i fi stabilită pensie pentru limită de vârstă. Făcând cunoștință cu contul personal al contribuabilului, contul în care sunt indicate toate datele referitoare la salariu și sumele contribuțiilor individuale de asigurări sociale achitate de ea, a solicitat ajustarea unor perioade la legislația existentă, care îi oferă dreptul de a exclude unele perioade din stagiul de cotizare și venitul mediu asigurat. Respectiv a solicitat ca lunile noiembrie 2008, decembrie 2008, ianuarie 2009, și luna martie 2015, perioada aflării ei în șomaj în intervalul de timp 22.04.2010 - 22.04.2011, să fie excluse din calcularea venitului mediu asigurat și din stagiul de cotizare. Conducându-se de drepturile oferite de

lege, reclamanta a solicitat la CTAS Bălți excluderea din calcularea venitului mediu asigurat și din stagiul de cotizare a următoarelor perioade: a lunilor noiembrie 2008, decembrie 2008, ianuarie 2009, martie 2015, deoarece în aceste perioade s-a aflat în concediu de boală și a beneficiat de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă; a intervalului de timp 22.04.2010- 22.04.2011 ca fiind perioada în care a beneficiat de ajutor de șomaj.

La 09.03.2017 s-a adresat cu o cerere prealabilă pentru soluționarea acestei probleme. Răspuns la cerere i-a fost expediat la 21.04.2017 de către CTAS Bălți și 1-a recepționat la 22 aprilie 2017. Răspunsul CTAS Bălți nr XO1/09-2740 din 20.04.2017 nu soluționează cererea pe care a adresat-o, ci doar relatează și copiază normele legale la care ea a făcut referire.

Prin încheierea din 11 octombrie 2017 a Judecătoriei Bălți s-a conexas cererea de chemare în judecată depusă de Morari Margarita către Casa Națională de Asigurări Sociale Bălți privind obligarea stabilirii coeficientului individual al pensionarului și eliberarea deciziei suplimentare de recalculare a pensiei pentru limita de vârstă cu cererea de chemare în judecată depusă de Morari Margarita către casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți, intervenient accesoriu SRL „Universitatea de Criminologie” privind obligarea corectării erorilor din contul personal al contribuabilului, cu cererea depusă de Morari Margarita către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți privind obligarea stabilirii stagiului de cotizare a pensionarului și eliberarea deciziei suplimentare cu recalcularea pensiei pentru limita de vârstă, cu cererea depusă de Morari Mărgărita către Casa Națională de Asigurări Sociale și Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți privind excluderea din venitul mediu asigurat și din stagiul de cotizare, și cererea depusă de Morari Mărgărita către Casa Teritorială de Asigurări Sociale Bălți privind obligarea eliberarea deciziei privind stabilirea stagiului de cotizare, stabilirea coeficientului individual al pensionarului și a salariului, stabilirea venitului mediu asigurat, constatarea salariului și a concedialelor, recalcularea pensiei pentru limita de vârstă și eliberarea deciziei de recalculare a pensiei, într-un singur proces cu atribuirea numărului unic.

La data de 24.11.2017 reclamanta a depus cererea de concretizare a cerințelor înaintată împotriva Casei Naționale de Asigurări Sociale, intervenient accesoriu SRL „Universitatea de Criminologie”, reiterând cele menționate în cererile de chemare în judecată solicitând:

1. obligarea CNAS să-i elibereze decizia de stabilire a pensiei pentru limită de vârstă, cu indicatorii incluși în calculul la stabilirea pensiei și descifrarea calculului realizat și a deciziilor suplimentare luate pe cauză.

2. obligarea CNAS să corecteze erorile din contul personal al contribuabilului Morari Margarita pe lunile iunie, iulie, august 2003 cu repartizarea sumelor salariale și a contribuției individuale de asigurări sociale în următorul mod: salariul în iunie 2003 - 897,00 de lei, salariul în iulie 2003 - 918,10 lei, salariul în august 2003 - 776,90 de lei, contribuțiile individuale de asigurări sociale de 1%, în următoarele sume: - în iunie 2003 - 8,97 de lei, - în iulie 2003 - 9,18 lei, - în august 2003 - 7,77 de lei.

3. obligarea CNAS de includere în stagiul de cotizare a lunilor octombrie 1978, septembrie 1983 și octombrie 1983 ca luni complete contributive în perioada de până la 01 ianuarie 1999 și de includere în stagiul de cotizare a lunilor aprilie 2011, februarie 2015 și martie 2015 ca luni complete în perioada de după 01 ianuarie 1999.

4. constatarea stagiului total de cotizare pentru Morari Margarita de 30,3 ani.

5. obligarea CNAS să rectifice și să aplice la calcularea pensiei lui Morari Margarita a stagiului de cotizare de 30,3 ani.

6. constatarea coeficientul individual al pensionarului Morari Margarita pentru perioada lunilor decembrie 1988 - noiembrie 1993 de 1,85013.

7. obligarea CNAS să rectifice și să aplice la calcularea pensiei lui Morari Margarita coeficientul individual de 1,85013.

8. obligarea CNAS să rectifice datele la calcularea pensiei pentru Morari Margarita prin excluderea perioadelor noiembrie 2008, decembrie 2008, ianuarie 2009, martie 2015 ca perioade de beneficiere de indemnizație pentru incapacitate temporară de muncă și perioada 22.04.2010- 22.04.2011 ca perioadă de beneficiere de ajutor de șomaj, din calcularea venitului mediu asigurat (Sa) și din stagiul de cotizare.

9. obligarea CNAS să rectifice decizia de calculare a pensiei pentru limită de vârstă pentru Morari Margarita din 17.11.2016 cu recalcularea și achitarea sumelor pensiei (f.d.63 vol.II).

Prin hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Bălți acțiunea a fost respinsă.

La 17 august 2018 Morari Margarita a declarat apel împotriva hotărârii primei instanțe, solicitând casarea acesteia și emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

Prin decizia din 21 martie 2019 a Curții de Apel Bălți a fost respins apelul declarat de Morari Margarita și a fost menținută hotărârea din 19 iulie 2018 a Judecătorei Bălți, sediul central.

Instanța de apel a stabilit că prin decizia CTAS Bălți din 20.04.2017 privind stabilirea pensiei pentru limita de vârstă Margaritei Morari i-a fost calculat stagiul de cotizare de 30,3 ani, cu calcularea cuantumului pensiei în mărime 1161,68 de lei.

Prin răspunsul său CTAS Bălți din nr. XO1/09-2740 20.04.2017 a informat despre faptul că începând cu 01.04.2017 i s-a calculat pensia în cuantum de 1161,68 de lei.

În asemenea circumstanțe, Colegiul civil a conchis că la emiterea deciziei de stabilire și recalculare a pensiei pensionarei Morari Margarita au fost luate în considerare solicitările acesteia referitor la calcularea stagiului de cotizare, aceasta fiind adoptată în corespundere cu legislația în vigoare și în baza documentelor prezentate de către reclamantă și careva temeieri de anulare a acesteia nu s-au stabilit.

Ținând cont de faptul că reclamanta a solicitat stabilirea stagiului de cotizare de 30,3 ani, stagiul care a fost stabilit prin decizia CNAS din 20.04.2017, instanța de apel a considerat să nu se expună asupra argumentelor apelului privitor la includerea, neinclusiunea sau excluderea anumitor perioade de activitate în stagiul de cotizare.

Referitor la cerința cu privire la obligarea CNAS să corecteze erorile din contul personal al contribuabilului Morari Margarita pe lunile iunie, iulie, august 2003, instanța de apel a menționat că instanța de fond corect a constatat că în fișa personală a contribuabilului Morari Margarita în perioada - luna iunie 2003 a fost indicată suma salarială de 2592 de lei, pentru activitatea la SRL „Universitatea de Criminologie” SRL în perioada indicată, iar în lunile iulie și august 2003 s-a indicat salariul 0 lei și respectiv contribuția individuală de asigurări sociale de 0 lei.

Instanța de apel a menționat că conform certificatului de la SRL „Universitatea de Criminologie” nr.03 din 18.01.2017 din sumele salariale au fost repartizate în următorul mod: - în iunie 2003 -897,00 de lei, în iulie 2003 - 918,10 lei, în august 2003 - 776,90 de lei și respectiv sumele contribuțiilor individuale de asigurări sociale urmau a fi indicate de 1%, în următoarele sume: - în iunie 2003 - 8,97 de lei, în iulie 2003 - 9,18 lei, în august 2003 -7,77 de lei.

Totodată, potrivit Legii anuale a bugetului asigurărilor sociale de stat pentru anii 2003-2007 baza lunară de calcul a contribuției individuale de asigurări sociale de stat nu poate depăși plafonul de 3 salarii medii lunare pe economie prognozate pe anul în curs. Respectiv, venitul asigurat pentru luna iunie 2003 nu poate depăși suma 2454 de lei ($818 \times 3 = 2454$) și contribuțiile de asigurări sociale sunt reținute din suma dată chiar dacă venitul a fost mai mare. Reieșind din faptul că Legea privind sistemul public de pensii, expres stabilește în art.7 alin. (1) că dovada stagiului de cotizare se face pe baza datelor din contul personal, gestionat în conformitate cu Legea privind sistemul public al asigurărilor sociale, instanța a constatat că CNAS corect a calculat stagiul de cotizare pentru perioada de după 01.01.1999 or, neincluderea unor perioade în contul personal nu poate fi pusă în seama pârâtului, astfel cum angajatorul urma să expedieze către CNAS declarațiile persoanelor asigurate - formularul REV-5, pentru ducerea evidenței individuale în sistemul public de asigurări sociale.

Instanța a menționat că nu ține de competența și atribuțiile CNAS dispersarea sumelor în declarația REV -5 deusă de un agent economic.

La 15 februarie 2017 reclamanta s-a adresat cu o cerere prealabilă către CTAS Bălți ca să-i fie calculat corect și legal coeficientul individual (K) și respectiv cuantumul pensiei, cu aplicarea corectă a salariului lunar pe țară conform Anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor sociale de stat aprobat prin HG nr. 328 din 19.03.2008.

Prin răspunsul său nr. X-OI/09-1307 din 28.02.2017 CTAS Bălți, a comunicat reclamantei că coeficientul individual al pensionarului constituie 1,80826 determinat din salariul pentru 60 luni mai favorabile din 15 ani de activitate până la 31.12.1998. Potrivit rezultatului pentru calcularea coeficientului k (Decizia 02/2016/37815) coeficientul individual al pensionarului constituie 1,80826 determinat din salariul pentru 60 luni mai favorabile din 15 ani de activitate până la 31.12.1998 .

Instanța de apel a constatat că apelanta Morari Margarita a pretins calcularea coeficientului individual (k) reieșind din mărimea salariului mediu lunar pe țară, aplicat la determinarea coeficientului individual al salariului pensionarului potrivit formulei nr. II (pentru anii 1992- 1998, diferențiat pe luni) al Anexei nr.1 la

Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor de asigurări sociale de stat, ceea ce nu este corect, or, formula dată este aplicabilă doar în cazul în care au fost realizate venituri ocazionale, în luni diferite ale perioadei de calcul, dar în cazul în care se calculează mărimea salariului mediu lunar pe țară în calcul cumulativ de la începutul anului se aplică formula nr.3 al aceleași anexe.

Din aceste considerente, instanța de apel a constatat că CTAS Bălți, corect a calculat și aplicat coeficientul individual (K) și respectiv cuantumul pensiei, cu aplicarea corectă a salariului lunar pe țară conform Anexei nr. 1 la Regulamentul cu privire la modul de calculare a pensiilor sociale de stat aprobat prin HG nr. 328 din 19.03.2008.

La 25 iunie 2016 Morari Margarita a depus recurs împotriva deciziei instanței de apel, solicitând casarea acesteia și a hotărârii primei instanțe, cu emiterea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii.

În motivarea recursului a invocat aplicarea eronată a normelor de drept material, instanțele nu au aplicat legea care urma a fi aplicată.

Examinând admisibilitatea recursului, Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

După cum rezultă din speță litigiul a fost soluționat în baza Legii contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

Prin Legea nr. 116 din 19 iulie 2018 a fost adoptat Codul administrativ al Republicii Moldova.

În conformitate cu art. 257 alin. (1) din Codul administrativ, prezentul cod intră în vigoare la 01 aprilie 2019, iar potrivit alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793-XIV din data de 10 februarie 2000.

În conformitate cu art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, procedurile de contencios administrativ inițiate până la intrarea în vigoare a prezentului cod se vor examina în continuare, după intrarea în vigoare a prezentului cod, conform prevederilor prezentului cod. Prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

Din sensul normei de drept enunțate urmează că, legiuitorul a optat pentru principiul aplicării imediate a noilor reglementări procedurale.

Prin urmare, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție va aprecia condițiile de admisibilitate a recursului în conformitate cu prevederile art. 258 alin. (3) din Codul administrativ, adică conform reglementărilor anterioare intrării în vigoare a Codului administrativ.

În conformitate cu art. 195 Cod administrativ, procedura acțiunii în contenciosul administrativ se desfășoară conform prevederilor prezentului cod.

Suplimentar se aplică corespunzător prevederile Codului de procedura civilă, cu excepția art.169–171

În conformitate cu art. 434 Cod de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Completul denotă că la cererea recurentei, Curtea de Apel Bălți la data de 17 iunie 2019 a eliberat la cerere recurentei decizia instanței de apel, alte date referitor la expedierea de către instanță a deciziei la materialele dosarului nu sunt. Prin urmare, recursul depus la data de 25 iunie 2019 este depus în termen.

În conformitate cu art. 439 alin. (2, 3) Cod de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copiei de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia. Judecătorul raportor verifică încadrarea în prevederile legii a temeiurilor invocate în recurs și face un raport verbal în fața completului de judecată instituit în conformitate cu alin.(2).

Examinând temeiurile recursului, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține următoarele.

Temeiurile de declarare a recursului sunt prevăzute la art. 432 alin. (2,3) și (4) al Codului de procedură civilă.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) Cod de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sunt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin. (3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a pricinii sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Conform prevederilor art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Morari Margarita nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

Astfel, argumentele invocate în recursul depus se referă la dezacordul recurentului cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea

esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Totodată, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că recursul exercitat conform secțiunii II-a are caracter devolutiv numai asupra problemelor de drept material și procedural, verificându-se doar legalitatea deciziei, dar nu și temeinicia ei în fapt.

În acest context, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reiterează și faptul că procedura admisibilității constă în verificarea faptului, dacă motivele invocate în recurs se încadrează în cele prevăzute în art. 432. alin.(2), (3) și (4) Cod de procedură civilă.

În această ordine de idei, completul Colegiului precizează că, în contextul normelor procedurale din Secțiunea a II-a, Capitolul XXXVIII Cod de procedură civilă, instanța de recurs nu verifică modul de apreciere a probelor de către instanțele de fond și de apel. Forța atribuită unei probe sau alteia, coraportul dintre probe, suficiența probelor și concluziile făcute în urma probațiunii sunt în afara controlului instanței de recurs.

Prin prisma art. 432 alin.(4) Cod de procedură civilă, instanța de recurs poate interveni în materia probațiunii doar sub aspect procedural și anume dacă se invocă că instanța de apel a apreciat în mod arbitrar probele, încălcând în mod flagrant regulile de apreciere a probelor stabilite în art. 130 Cod de procedură civilă, însă, din recursul declarat nu rezultă argumentul privind încălcarea flagrantă a regulilor de apreciere a probelor.

În acest sens, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a relevat în jurisprudența sa constantă, rezultând din prevederile art. 6 § 1 al Convenției Europene pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, că nu se impune motivarea în detaliu a unei decizii prin care o instanță de recurs, întemeindu-se pe dispoziții legale specifice, respinge recursul declarat împotriva sentinței pronunțate de o instanță inferioară, ca fiind lipsit de șanse de succes (cauza Rebai și alții contra Franței, Comisia Europeană a Drepturilor Omului, 25 februarie 1995, nr.26561/1995).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) Cod de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art.433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art.270 și nu conține nicio referire cu privire la fondul recursului.

Având în vedere cele expuse, completul specializat pentru examinarea acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul depus de Morari Margarita nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2,3,4) al Codului de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu art. 193, 195, 230, 258 alin. (3) ale Codului administrativ și art. 433 lit. a) al Cod de procedură civilă, completul specializat pentru examinarea

acțiunilor în contenciosul administrativ al Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Morari Margarita se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului, judecătorul

Oleg Sternioală

Judecătorii

Sveatoslav Moldovan

Iurie Bejenaru